

כיבוש משלטי התמינה

סא"ל א' שיאון ז"ל

מובא בזה תיאור פרשת כיבושם של משלטי התמינה — מתחם גדודי מצרי שחלש על כביש באר-שבע — עוג'ה-אל-חפיר, ונכבש על-ידי כוחות צה"ל במבצע "חורב", בעת מלחמת הקוממיות.

המחבר, סא"ל אריה שיאון ז"ל, היה מפקד פלוגת משוריינים בגדוד 9, הוא גדוד הפשיטה המשורין של חטיבת הנגב, שמפקדו דאז הוא כיום הרמטכ"ל, רביאלוף חיים ברילב.

ההכנה לפעולה

בית-אשל, חצר המשק על בתי ההרוסים וחפירותיה, משמשת משכן לפלוגת משור-יינים של גדוד הפשיטה. חיילי הפלוגה נחים.

מאחורינו חודשים רבים של מאמץ מפרך. החדשים הארוכים בנגב המנותק — מביצע "עשר המכות" שבו נפתחה הדרך אלינו, וחלקנו בו — פשיטות חוזרות ונשנות על מחנות רפיח, רכבות האויב וגשריו.

גולת הכותרת של המבצע היתה כיבוש באר-שבע ומבצע פתיחת הדרך לסדום.

האויב כבר נהדף למעשה מגבולות הנגב. אחיזתו האחרונה בארץ נשארה באיזור עזה — ביר-עסלוג' ועוג'ה-אל-חפיר, בהר חברון נותר כוח-אויב קטן, מנותק מ-מולדתו.

בשבוע האחרון עסקנו באבטחת הדרך לסדום ובפיטרול קו-המים בגזרה המערבית.

מכין אני במשרד הפלוגה תכנית-אימונים לשבוע הקרוב. בימים האחרונים היתה התרוצצות רבה במפקדת החטיבה, וגם בגישות עם חברים מחטיבות אחרות חשנו רחש-לחש של טרם-פעולה.

צלצול הטלפון מפסיקני מעבודתי. "ביטול חופשות ויציאות. ישיבת מטה ה-גדוד בעוד חצי שעה!"

אני מוסר לסגני, יוסי, על החדשות, ומורה לו להיות מוכן לישיבת מטה הפלוגה מיד בתזרי מן הגדוד.

יוסי, המשוכנע שיש בידי ידיעות "במה הדברים אמורים", מתחיל לנדנד. אני נחלץ ממנו בקושי, בהשאירי מאחורי הרכב תמרות אבק לבן וסמיק.

מפקדת הגדוד בבאר שבע. בחדרו של חיים (בר-לב) מפקד הגדוד — רעש כללי. נאספו כאן כל מפקדי הפלוגות וקציני המטה של הגדוד. דוד השליש — המעמיד פנים חשובות ואפופות-סוד — מסתובב כחדר.

משה, מפקד פלוגת הגיפים, מספר בעיר-נות ותוך כדי צחוק כיצד הצליח לסדר את האפסנאי הגדודי.

מיכה הסמג"ד, בידו רובה אוטומטי-למחצה, יושב בפנינה עם צבי, קצין הרכב שלנו — עורך-דין לעתיד לבוא, ורשימות בידיהם.

"נראה שהם מתכוונים שוב להחרים את הגיפים של מפקדי הפלוגות", חולפת מח-שבה במוחי.

חיים משתיק את החבריה.

"מטה חזית הדרום החליט לעבור לאופנה-סיבה כללית במרחב החזית. המטרה: מיגור הכוח המצרי בארץ-ישראל.

א. ניתוק העיר עזה על ידי כיבוש מש-לטים באיזור רפיח. משימה זו הוטלה על חטיבת 'גולני'.

ב. כיבוש מיתחם עוג'ה-אל-חפיר על ידי חטיבה 8 וחטיבה 10.

ג. פתיחת דרך עוג'ה — באר-שבע, ובי-שלב מאוחר יותר — כיבוש צומת הדרכים עבו-עגילה שבמדבר סיני על ידי חטיבה 12.

אני מביט סביבי. פני האנשים רציניים. ההקשבה דרוכה. חיים מונה בטון האופייני לזאת תפקידיהם של קציני המטה בהכנות, ומוזכיר להם כל פרט, גדול קטן.

הוא מסכם את דבריו ליד מפת המבצעים: "תפקידנו — כיבוש המשלטים שבתמילה. המשלטים מגודרים ומחופרים, ובחלקם גם ממוקשים.

"משם ננוע לעבר מדבר סיני. "משך הלחימה המשוער עד שבוע. יש לשאת אספקה ודלק בהתאם לכך. "לוח הזמנים:

"24 שעות להכנות — כולל קבלת רכב קרבי נוסף מידי החטיבה.

"ביום ב', 20 בדצמבר תתקיים קבוצת סיור גדודית לסיכום התכנית (הוראות על הסיור תגענה מאוחר יותר).

"ביום ג', 21 בדצמבר, תרגיל גדודי על אוביקט דומה. קצין המבצעים יעבד את הפרטים.

"ביום ד', 22 בדצמבר, בשעה 0700, יערך הגדוד על מגרש המסדרים ויהיה מוכן ליציאה לשטח הריכוז בחלוצה.

מספר נקודות מתבהרות ומתלבנות בשאלות ותשובות.

אנו מתפזרים ליחידותינו כשבעינינו ברק. זה לא כבר ישבנו בנגב המנותק וחיכינו להתקפות האויב, והנה: צבא הדרום עובר למתקפה כללית.

בחדרי כבר נאסף כל "בחור וטוב" אשר בפלוגה, כולם תאבים לדעת "מה העניינים".

החדר מתפנה לישיבת מטה הפלוגה, ואני מוסר את כל ההוראות.

סגני מתישב לדיון עם הסמלים המקצרים עייתם. אני סוקרם במבטי. זהו צוות טוב, ואפשר לסמוך עליהם, כי כל משוריין אשר עוד נותר שמץ "נשמה" בו, ישתתף ב-

מבצע. הקשר ידפוק כהלכה והציוד יהיה במלואו.

הבחורים חוזרים לתפקידיהם.

אני מנסה ללמוד את שטח הקרבות הע-תידיים במפה. קשה מאוד. אין תצלומי-אוויר, והמפה אינה נותנת תמונה אמיתית של צורת פני השטח.

*

בחצר המולה. בפנינה הקרובה זוחל ומופיע מתחת לאחד המשוריינים "אבו", הסמל הטכני. כולו מזההם בשמנים ובבוץ, כלי עבודה בכל אחד מכיסיו, אך קורן משמחה ואושר: "עוד פגר כלי הושב לחיים".

ליד האפסנאות מרוקנת משאית את מטי-ענה: מזון, אהלי-סיירים, שקי-שינה, מדי-קרב ומעילים ארוכים.

מבניין הביטחון המאכסן את מחסן הקשר בוקעים קולות מריבה (מסכן משה'לה, סמל הקשר, צעיר כל כך וכבר יש לו עסק עם כמה נשים. הקשריות שלנו — כל אחת ושגוענה שלה. אני בוגר ממנו ובקושי אני מסתדר עם הקשרית שלי).

מנועים מופעלים.

בפנינה מרוחקת נשמעים צרורות. מנסים את הנשק.

הרעש המוכר כל כך של ההכנה לפעולה.

הקרב על משלטי התמילה

מכורבל במעילי החם אני שוכב מכווץ בתא המשוריין. השעה שמונה בערב, וה-גדוד נע לשטח ההיערכות, צפונית לביר-תמילה.

שעות-תנועה אלה הן שעותיו המאושרות — אך גם הקשות ביותר — של מפקד-המשנה ביחידה.

אמנם משוחרר הנך מאחריות למסע, ויכול אתה לישון בשקט. אך אלה הן גם השעות היחידות בטרם הקרב בהן אתה פנוי למחשבה על העתיד להתרחש, ושאלות וסימני שאלה רבים מספור ניצבים לעיניך. יש ואפילו המחשבה על ציוני הקברות צצה במוחך — והנך מתחלחל. כל כך צעיר אתה.

בשעות ההכנות ובשעות הקרב עצמו אין למפקד שהות למחשבה על גורלו. כל מעייניו למשימתו ולשלום אנשיו. אך עתה...

אני מרחיק מחשבות סיוט אלה ממוחי, בניסיון להיזכר בימים שקדמו לנסיעה זו. כאשר בישר העלון הקרבי של חזית הד-רום את ראשית פעולתה של חטיבת הרג-לים בגזרה המערבית, מילאו גשמי-זעף

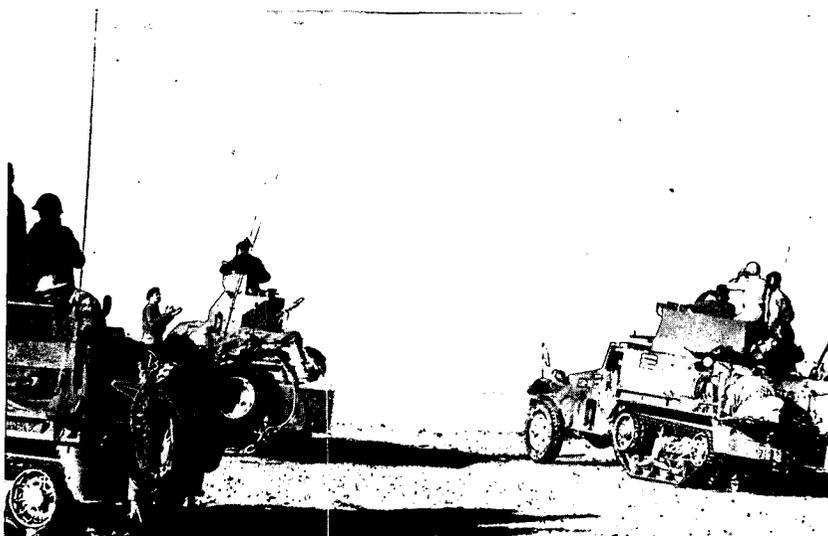
בלתי פוסקים את כל ואדיות הנגב, והפכו את הדרך לחלוצה בלתי עבירה. המבצע נדחה ל-48 שעות, ושעות גורליות אלה איפשרו לאויב לרכו את כוחו נגד החטיבה האחות, דבר שהיה, אמנם, רצוי מן הבחינה האופרטיבית — אך גרם ללחימה קשה ועקובה מדם במשלטי המערב. כבר קינן בלב החשש כי יבוטל המבצע, כאשר לפתע התבהרו השמים, וצבא הדרום נע לשטח הריכוז בחלוצה. בזו אחר זו חולפות לעיני תמונות הימים. מסדר יציאה בבאר-שבע. ראש הממשלה ומפקד החזית סוקרים את הגודר. על שאלתו של ראש הממשלה מהי עוצמת הגודר, ענה המפקד כי זהו החלש שבגדודי הפשיטה, שכן אין לו תותחים. "תותחים אתם יכולים עכשיו לקבל רק מן האויב. צאו והכו בו, וכל תותח אשר יפול לידיכם לכם יינתן!" היתה תשובתו הנמרצת של ראש הממשלה. אני מתעורר בגלל השקט הפתאומי והפסקת טלטולי הנסיעה. השעה 2100. לפי לוח-הזמנים עלינו להימצא כבר בשטח ההיערכות. אני מטפס לפתח הצריח; לפני זחל"מ הקשר הגדודי וג'יפ המג"ד. אלך לאסוף קצת מידע ולשוחח עם הקשרים, "מלכי שדה הקרב". ליד ג'יפ המג"ד נאספו כל מפקדי הפלוגות, ובלחישה נמסרות לי ידיעות האחרונות: פלוגת הרגלים ויחידת הקומנדו כבר יצאו לתפקידיהן. לא נותר לנו עתה אלא להמתין להתפתחות הקרב. לפני התמונה המוכרת כל כך; היחידה ברגעים האחרונים של טרם-קרב! גוש השריונים הדומם. האנטנות של מכשירי הקשר מזדקרות אל-על. הקשריות הילדות חבושות האוזניות רדומות על כיסאותיהן. את הלילה קורע רעם התפורצויות וטרטור מקלעים. אנחנו "עולים" במכשיר הקשר על רשת הפיקוד של גדוד הרגלים, בה מדווח "ברן" על הקרב במלוא עוצמתו; על כייבוש "משלט י"ז". "טדי" הצרפתי מדווח על הצלחה ב"משלט י"ג". השעה 2230. חבלני החטיבה מתחילים בפירוק שדה-המוקשים שלרגלי "משלט י"ז" החוסם את דרכנו לעבר משלטי התמילה. האש במשלטי התמילה, אשר פסקה קודם לכן, מתחדשת ביתר שאת. אנו מבחינים בהתפוצצויות רימונים.

האם ממשיך טדי בהתקפתו לעבר המשלטים הבאים? טדי מודיע על התקפות-נגד חזקות, חזרות ונשנות. תחמושתם של אנשיו אוזלת. השעה 0130. מפקד גדוד הרגלים יוצא עם פלוגת הערת תודה לעזרת יחידותיו. הקשר בינינו נפסק, ואין אפשרות לעקוב אחרי מהלך הקרב, אך במשך כל העת נשמעת מכיוון התמילה אש בלתי פוסקת. מכשיר הקשר של רשת הפיקוד החטיביתית מתחיל לתקק. "כוחות גדוד הרגלים נסוגים ממשלטי התמילה. היכון ליציאה מידית לעזרתם!" כל מפקדי הפלוגות במקום, וניתן הסבר קצר. "הפעולה לפי התכנית. פלוגת המשוריינים מובילה. נעבור בשביל שפונה בשדה-המוקשים. יש להגיע מהר, ובכל מחיר!" בעוד זמן קצר דמדומים. אני מסביר בקצרה למפקדי המחלקות את משימתנו. ניתנת הוראה לפתוח את מכשיר הקשר, ואנחנו זזים. נפנוף אחרון מג'יפ המג"ד. לרגלי משלטי ביר תמילה הכבושים עוצר אותנו חייל. יש לנוע אחריה, והוא יעבירנו את שדה-המוקשים. אני מכוון את הנהג בהתאם להוראות המוביל. הקרקע היא חול רך. נוסף לכל הצרות, עלול עוד מישהו לשקוע כאן. עוד מטרים ספורים, ויצאתי למרחב. האש מרחוק הולכת ונחלשת. המצלחים אנשינו להחזיק מעמד? סגני מקבל מברק ממפקדת הגדוד: "אנשינו נסוגים תוך לחץ קשה. פעל מהר, ועם המכוניות שבידך!" אני צופה לאחור. ארבעה משוריינים כבר עברו את שדה-המוקשים. אין ברירה, יש לפעול! נקוה כי היתר יגיעו בזמן. ניתן סימן, ואנו מתקדמים. השמים מתבהרים. כבר אפשר להבחין בנעשה מסביב. יום חדש. זה לנו קרבי-השריונים הראשון לאור היום. הנכזיב? בואדי שממולנו נעות בלי-אות יחידות קטנות. אלה הם אנשי הרגלים, הנסוגים אחרי קרב-לילה אכזרי. הם ממשיכים את דרכם, ואינם משגיחים בנעשה מסביב. אני מבחין באנטנה של מכשיר קשר. זהו מפקד פלוגת הרגלים, אך כל ניסיונותי לקבל ממנו ידיעות על הנעשה לפני עור-לים בתהוו. אין בפיו תשובה.

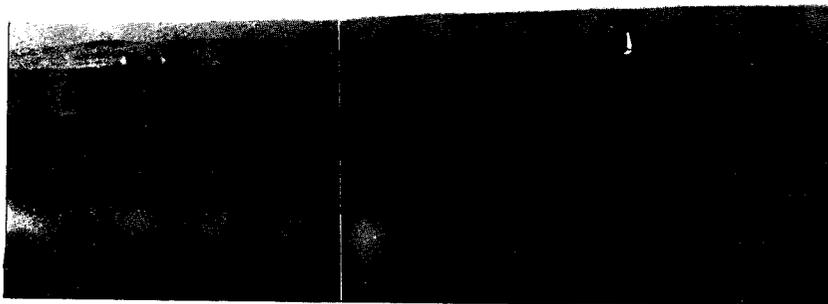
המצב חמור, שכן אי אפשר לדעת מי נמצא מולנו — אויב או ידיד. אני מביט לאחור. היידד!! אחרי נוסעים המשוריינים שלי. כל המכוניות עברו את המכשול. אנחנו מתקרבים לסוללת הרכבת. במרחק 300 מטרים מאתנו רצים חיילים. הלנו הם או לצרינו? בראותם אותנו, הם טובבים על עקביהם ונסוגים. אני מגיע לסוללת הרכבת, ומוצא בה פרצה למעבר. מעביר-מים שנהרס מכבר. אנו עוברים לצדה השני של הסוללה. לפנינו מתגלה שורת המוצבים, במרחק 200 מטרים. "הלו כל אריה. פעל לפי התכנית; אריה שלוש בתוספת זחל"מ 20 מ"מ לאגף ימין; 'משלט י"ג' פיתחו באש רק אם תותקפו. יתכן ואנשינו עדיין בשטח. סוף!" האש מולנו גוברת והולכת. אני יורד לתוך הצריח. ההרגשה איומה; אתה סגור ומסוגר, וכמעט שאינך רואה דבר. מסביבנו מתפוצצים פגזים. אין זאת כי אם השטח מטווח בתותחים ובמרגמות. מולנו מבזיק ברק אדום, ופס זוהר מזומם על ידינו. תותח נ"ט! (לכל הרוחות המורדיעין! יכלו להודיע על דבר כזה! לא נעים לקבל פתאום דפיקה שכזאת!) אני שולף את עצמי חזרה מן הצריח. אי אפשר לפעול לפי הטלסקופים של המשוריינים. יש לצפות את השטח. אני משוכנע: אין להסס עוד. צריך לפתוח באש, ולנסות לגלות את עמדת התותח נ"ט. "הלו כל אריה! אויב. על י"ג. נתקוף בדירוג של שנים לפנינו, סוף!" אנחנו עוברים את השטח המישורי שלפני המשלט. המקלעים יורקים אש במלוא הקצב. עולים על "משלט י"ג". הגדר נרמסת בגלגלי המכוניות. דמויות בסגינים חומים-בהירים בורחות בחפוזה. המשלט הראשון שוב בדינו. עמדות עזובות, ערמות ארגזי תחמושת, קסדות פלדה מתגלגלות, אוהל קטן. התמונה הידועה של משלט כבוש. זהו קרש הקפיצה לסיוע לאנשינו. אך היכן הם? הכבר הגיעו לשטח? האם עברו את שדה-המוקשים? הקשר לסגני קשה. השמיעה חלשה מאוד. אין לי אפשרות לקבל ידיעות ממפקדת

מבט על משלט י"ג מדרום

התיעצות מפקדים

המשוריינים בהסתערות

הגדוד. האם לנסות לעלות על רשת הפי-קוד הגדודית? זה ינתק אותי מן הפלוגה לזמן-מה.

אני מחליט שלא להסתכן. אחרי הכל אפשר לסמוך על יוסי, כי בעת הצורך ימצא דרך להתקשרות אתי. קשה לי לזהות את שריוניתו. שדה הקרב אפוף אבק ועשן לבן וסמך. פגיעות ארטילריה מרססת בינינו. אני צופה לעבר "יד". משמאל נראה אבק מתאבק, כנראה משרשרות הזחל-ל"מים. ואכן הנה הם.

יש להגביר את האש, כדי לחפות על ירידתם מן הרכב. "הלו כל אריה, איז'ב מגיע לסוללה, המ-גמה הבאה, 'משלט י"ד'. הגבירו אש ונועו לפי תנועותי. סוף!"

באמצע שידורי אני מגלה בתוך הכתם הלבן שעל "משלט י"ד" הבהק חשוד. ה-משקפת נצמדת לעין. הדבר נראה כתותח. יש לכסותו מהר באש.

אני מזדחל לתוך הצריח. דחיפה קלה ל-מקלען: 300 מטרים באגף שמאל של 'משלט י"ד' — כתם לבן, בתוכו תותח נ"ט — כסה באש חזקה!..."

כמה טוב לטנקיסט, אשר לו קשר פנימי לכל איש בצוות, ואינו חייב לבזבז זמן יקר לחיילות אלה. יקח השד את חיל-הקשר — בעיה. זו עוד אפשר היה לפתור במשוריינים.

שוב אני בפתח הצריח. האש הארטילרית של האויב גוברת. "הלו כל אריה. החליפו עמדות לסירוגין. סוף!"

השטח פתוח לגמרי, ואין שום עמדות-תובה.

למעשה אנו משלים את עצמנו בכל הת-נועה הזאת. מספיקה פגיעה אחת של תותח, או אפילו רובה נ"ט בלבד. אני מנסה למחות מזכרוני את התמונה שראיתי לאחר קרב לטרון וכיבוש באר-שבע.

בקצהו המערבי של "משלט י"ד" נראות התפוצצויות. לפי גודל הפטריה השחורה, הרי אלה רימוני-יד.

יתכן שאיז'ב כבר תוקף שם. אני נותן פקודה להסיט את האש מזרחה.

מברק מהגדוד מאשר את השערת. פלוגת הרגלים החלה את לחימתה על המשל-טים.

המרחק בינינו לבין המשלט 200 מטרים (אין להניח כי האויב הניח מוקשים בין

אנו נמצאים כבר לרגלי הגבעה.
נסיגת האויב שינתה את תכניתי. כדאי
לסייע מייד לכוח הנלחם על "משלט ט"ר".
אך תחילה עלי לקבל ידיעות ואישור מאת
המג"ד.

אני מעביר את קופסת הביקורת של מכ-
שיר הקשר לרשת הסגן.

"הלו, יוסי, ברצוני לטפל ב'משלט ט"ר" —
ברר מה המצב שם. סוף!"

יוסי מודיע שרולנה וז'ק כבר תוקפים את
"משלט ט"ר".

אני נרגע. מחלקתו של ז'ק מורכבת מ-
וותיקי לוחמי הגדוד. "חיות הנגב" המ-
פורסמים.

אני מוסר הוראות מקדימות להתקפה על
"משלט ט"ר".

טוב שישנה שפה משותפת ביני לבין
פקודי. איני נזקק להסברים מיותרים ול-
בזבוז זמן לריק.

מפקד הגדוד מאשר את פעולתי לעבר
"ט"ר".

אנו עוקפים את גבעה "ד", ומתפרסים
מול המוצב החזק ביותר — "ט"ר".

גבעה גבוהה ותלולה למדי בחלקה הדרומי-
מערבי. היא גם מבוצרת היטב. מכאן נר-
אות היטב במשקפת שתי עמדות בעלות
כיסוי-ראש.

אש התותחים פסקה.
עתה מבחין אני, כי אין לנו כלל סיוע
אש תלול-מסלול.

רק מאוחר יותר עתיד אני לגלות את
הסיבות האמיתיות לכך. הפלוגה המסייעת
המוסעת על רכב 2x4, ללא הנעה קדמית,
שקעה בתמונה במעבר שדה-המוקשים,
ולא השתתפה כלל בקרב. גורל דומה עלה
גם בחלקו של קצין התצפית הקדמי של
סוללת התותחים. בגלל רכב בלתי-מתאים
נשארנו ללא סיוע משך כל ההתקפה.

אנחנו נמצאים כ-400 מטרים מן האויב.
מסוכן לפתוח באש במצב כזה בלי לראות
את אנשינו, הנלחמים על המשלט. אנחנו
ממשיכים קדימה בכוונה להגיע עד לטווח
נוח לתצפית.

לפתע מגיח מאחורי "ט"ר" טנדר מצרי
עמוס לעיפה חיילים (אין זאת אלא, כי
הקצינים החליטו להסתלק!). ללא הוראה
מיוחדת נפתחת אש כבדה מכל מקלעינו.
נראות מספר גופות צונחות ארצה, אך
המכונית ממשיכה בנסיעתה המטורפת
לעבר הכביש.

"הלו אריה שלוש, חסום את הכביש. —
סוף!"

שריון האויב מתקרב בהתקפת נגד

חיל הרגלים כאשר מתיצבת מולו שורה
שכזאת?"

אשו של "משלט י"ד" נחלשת.

לעומת זאת נראות מעליו פטריות עשן —
התפוצצויות הפגזים על המשלט. אני מניח
שאלה הם תותחינו. אך יתכן גם כי האויב
מפגין את מוצביו.

אחד ממפקדי — מיוצאי הבריגדה היהור-
דית — הזהירני לנטוש מייד לאחר כיבוש
משלט את השטח הקרוב אליו, שכן נוהג
הוא בצבאות המסודרים, להפגין מייד את
מוצביהם הנכבשים.

לפתע החלה הבריחה מן המשלט.
קבוצות-קבוצות ובודדים בורחים "כובשי
ארץ-ישראל" לעבר הכביש.

מוצביו. רצוי לעלות ישר על המוצב. דבר
זה יקצר את לחימת הרגלים ויחסוך דם
(יקר).

אנשינו נראים בבירור בפעולתם בטיהור
העמדות.

רק הנעשה בציר הצפוני של פלוגת ה-
זחל"מים, התוקפת את "משלט ט"ר", אינו
ידוע לי.

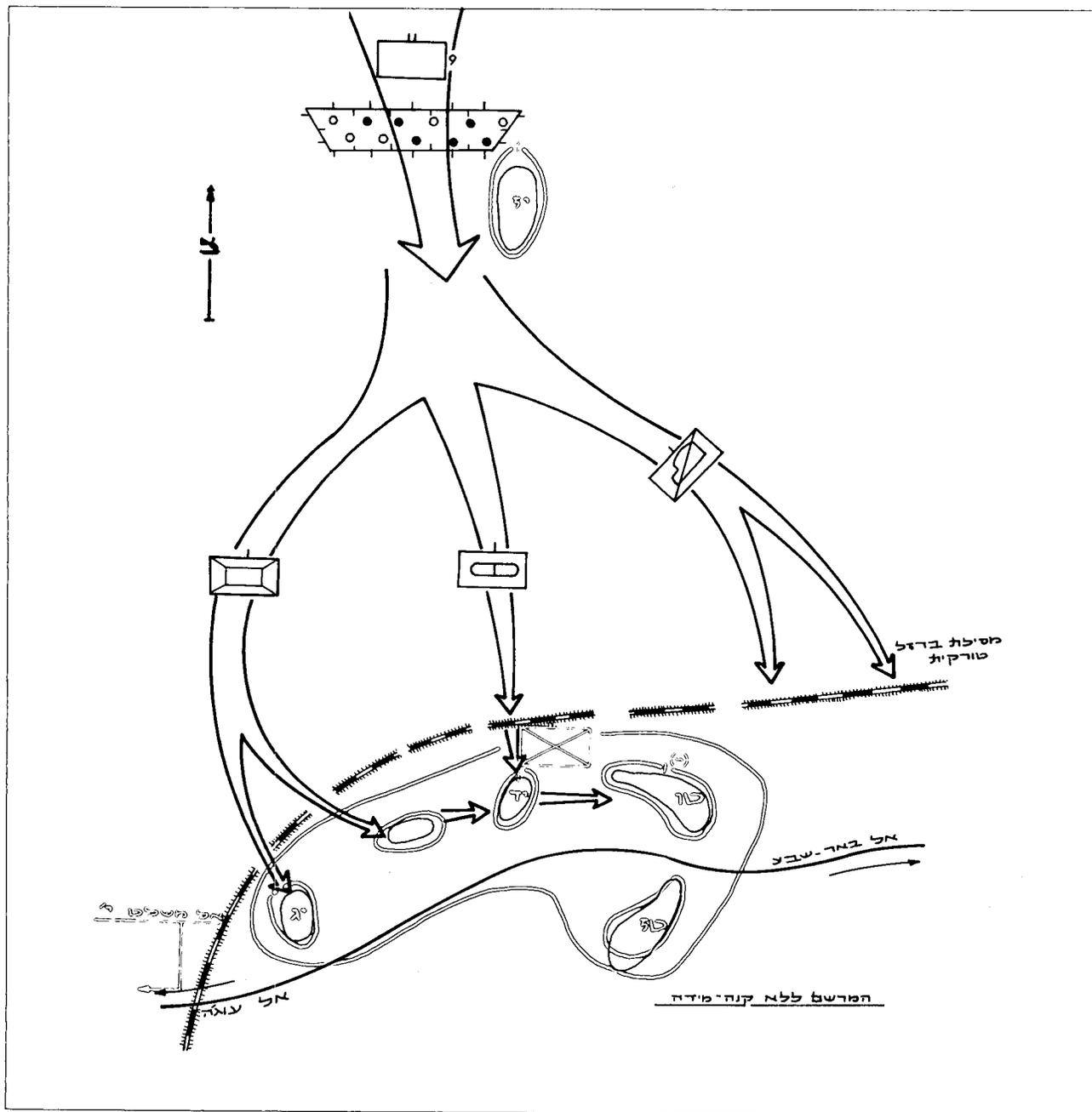
"הלו כל אריה. נתקוף ישירות את 'משלט
י"ד'. גבול גזרת האש — הכתם הלבן".

משני האגפים נעות המחלקות. מחלקת
העתודה אחרי, בדירוג למזרח. היא מב-
טיחה את האגף ואת איזור הפעולה.

"בסך הכל עושה התמונה רושם" חולפת
מחשבה במוחי. "מעניין מה הרגשתו של

תותחי האויב פעילים

ההתקפה על התמילה

מחלקותי בשטח; אסור למשוך את עינו הרעה של טייס האויב. הקשר האלחוט ממשיך להתקיים. נמסרת הוראה קצרה לדרג א', ואנו מצפים לבוא הרכב אשר יציידנו בדלק, תחמושת ו- מזון. מפקד מחלקה 1 מבקשני לבוא בדחיפות אל מקום חנייתו; "דבר מעניין" שמור לו למעני. מסוקרן מהגדרה מוזרה זו אני נוסע ל-

קצרה בניני לבין מפקד המחלקה מבהירה את הסיבה: הקשר ברשת לא פעל כלל, והוא נאלץ לנסוע ולאסוף את מכוניותיו. זמן יקר בזבז, והאויב ברח. שגיאה גסה שגינו בהזניחנו את האימון בסמינר-קשר באמצעות דגלים. אחרוני חיילי האויב נשבים וחיילי הרג- לים מתארגנים על המוצבים. למוד ניסיון מימים עברו מפזר אני את

נקוה כי מחלקת העתודה תספיק לחצות את הגבעה המפרידה בינינו לבין הכביש, ולמנוע את בריחת האויב. נראה, שבריחת הטנדר — אשר כלל, כפי שהוברר לאחר מכן, את מפקד המתחם — עירערה סופית את רוחם של חיילי האויב. נסיגתו האחרונה של האויב החלה. בבהלה רצים חייליו לעבר הכביש והערוצים שלידו. מחלקת העתודה, אשר יעדתייה לח- סום את הכביש, אינה נראית עדיין. שיחה

"משלט י"ד" — מקום חניית המחלקה. המ"מ נוטלני עמו לאוהל המפקד המצרי. קולות מוכרים לי היטב בוקעים מן האוהל. זהו קולה החביב והבלתי פוסק של "צרורה", קשרית הפלוגה. למרבה ההפתעה אני מגלה, כי קולות אלה עולים מ-מכשיר-הקשר המוצב במרכז האוהל. מסתבר שהאויב קלט את שידורינו במשך כל זמן הקרב.

אמנם, אין להניח כי הפיק תועלת משידור-רים אלה, שכן משך הזמן שחלף מרגע קליטת המברק ובעת תרגומו, עד מסירתו לידי מפקד המתחם, היה ממושך לאין ערוך מן הזמן שעבר משידור המברק עד ביצוע הפקודה הכלולה בו. אך זאת לנו המחשה יעילה ביותר של הצורך בביטחון-קשר ושימוש בקוד אפילו בשיחות מפקדים.

★

דו"ח מפקדי המחלקות השביע רצון. כל הרכב במצב נסיעה. לשמחתנו אין פצו-עים. נפגעו רק מספר משוריינים וצמיגים מרסיסי הפגזים.

סגני מקבל את הפיקוד לשם התארגנות והצטיידות, ואני מתפנה לביקור ידידותי אצל מפקד פלוגת הזחל"מים, לשם החלפת רשמים וחיות. אני מוצא אותו קודר וכ-עוס. מתברר כי אנו המטרנו אש על אנ-שיו בעת כיבוש "משלט י"ד", אמנם — ללא אבדות. הם — אנשי הרגלים — אסירי תודה לנו על הסיוע היעיל, אך סיוע יעיל עד כדי כך היה מיותר במקצת.

המקרה שהעכיר את רוחו מאוד היה מזע-זע בהרבה.

נמצאו גויות חברינו מיחידת הקומנדו ה-צרפתית. היו אלה הבחורים שנפגעו ב-שעת כיבוש "משלט י"ג" בלילה או בעת התקפות-הנגד המצריות, שבעקבותיהן נאלצה היחידה לסגת בלא שתוכל לפנות את חלליה.

לא האמנו כי בן-אנוש — ויהיה המושחת והמוסת ביותר — יתדרדר למעשי נבלה כאלה שעשה האויב בגופות חברינו.

הדיפתה של התקפת השריון המצרי
מברק בהול קוראני אל מפקד הגדוד.

חיים ניצב על "משלט י"ג" וצופה לדרום. הוא מודיעני, כי תצפית קדמית שלנו גילתה שריוני-אויב אחדים נעים מכיוון "משלט י" לעברנו. הפלוגה המסייעת מציבה תותח נ"ט. רצוני כי תנציא כוח

אשר ישהה את האויב, עד שיוצב התותח ונהיה מוכנים לקבל את פניהם".

בתצפית קצרה מגלה אני תנועה על הכ-ביש. שיריה קטנה נעה לעבר משלטינו. אני מרכז אלי את זחל"מ ה-20 מ"מ ואת מחלקה מס' 1. מוחי פועל בקדחתנות. זו לי ההזדמנות הראשונה לקרב שריון ב-שריון. לפי מיטב ידיעותי, כל שריוני האויב — ואפילו משורייניו — מצוידים בתותחים.

אין אפוא מקום להתמודדות גלויה בשדה פתוח; אך עם זאת יש להרחיקם ממוצ-בינו.

עיון קצר במפה מלמדני, כי סוללת-הרכ-בת הישנה חוצה את הכביש כ-3 ק"מ דרומית לתמילה.

מייד בשלה בלבי ההחלטה לנצל מקום זה לעמדות תובה ולארוב שם לאויב.

אנחנו עולים לכביש ופונים דרומה, בהש-אירנו מאחורינו את מוצבינו ואת חיילי הפלוגה המסייעת, העוסקים בהעברת ה-תותח נ"ט שנכבש.

אנו מתקרבים לסוללה. בעת סלילת הכ-ביש פרצוה, והיא הונמכה קצת משני עברי הכביש. זוהי עמדה נהדרת.

מייד מתחילה התארגנות במקום. הזחל"מ — בעמדה מול הכביש. שריוני לידו, ומי שמאלו מחלקה מס' 1.

אני קורא אלי לתצפית ולהתייעצות את מפקד התותח בן 20 מ"מ.

בוריס, איש הצבא האדום לשעבר, הרגיל בגינוניו של אותו צבא, מתיצב ומצדיע.

מצריח המשורייין שלנו צופים לשטח. האויב מתקדם אלינו מטווח 1,500 מטרים. איני יודע אם גילה את תנועתנו.

קשה להבחין במדויק, אך מצטיירים מ-רחוק 3 כלים כבדים, ולעומתם — 2 כלי-רכב קטנים יותר. רעש שרשרות אינו נשמע — מכאן שאלה משוריינים, ולא טנקים. אני מעביר לעיני רוחי את הצבא המצרי. יש להניח כי אלה משורייני "המבר" המסורבלים, החמושים בתותח בן 37 מ"מ.

תכניתי מסתכמת. נניח להם להתקרב עד לטווח היעיל של התותח בן 20 המ"מ. אם לא נצליח לעצרם באש מייד — תאגוף מחלקה מס' 1 ותת-קוף אותם מן העורף. הזחל"מים ואנוכי נרתקם מעמדותינו.

הסיכון גדול, אך דווקא משום עדיפותו הברורה של האויב, יש להטיל הכל על קלף אחד.

אני משליך את יהבי על פגיעותיו של בוריס. אמנם איני מכירו, אך התנהגותו עד כה היתה למופת. בוריס מחייך אלי כאילו הבין למחשבותי, וחוזר לרכבו.

האויב מתפרס ומתקדם לאט אך בהתמדה; המרחק בינינו קטן מרגע לרגע.

אני מביט סביבי. עיני מפקדי המשוריינים, הצופים מעל הצריחים, מרותקות לאויב. קני המקלעים מלויים את כל תנועותיו.

חיילי הזחל"מ מביטים כמהופנטים לעבר השרשרת המתקרבת.

רק אריה, הצלם הצבאי המלוונו במשך כל המבצע, מגלה פעילות. מצלמתו מתק-תקת בלי הרף. בחרו אמיץ.

האויב נמצא 400 מטרים מאתנו.

אני מבחין בסוג הרכב. 3 משוריינים מצוידים בתותחים — שתי מכוניות ועליהן רובים נגד טנקים. דיינו בפגיעות מאלה.

אני נזכר במפקד הפלוגה גרשון, אשר נפגע מקלע-רובה נגד טנקים שחדר למ-שוריינו והחל להתרוצץ בו.

האויב — כ-300 מטרים מאתנו.

אני מתחיל להתעצבן. בוריס מביט לעברי ומפליט: "קפיטן, תן יבואו ל-200 מטר ליהיה טוב!" השקט שלו נוסך בי הרגשת ביטחון.

האויב מתקרב.

אני שומע את פקודת-האש של בוריס. התותח השיויצרי נובח את נביחותיו.

אנו צופים בכדורים הנותבים, הפוגעים במשורייני המרכזי. בחרדה רואה אני את הפס האדום של הקלע ניתז מדופן המ-שורייני. יתכן והיה זה נתז בלבד, אך יתכן גם כי הקלע לא חדר!!

מחלקה מס' 1 מתכוננת ליציאה מאחורי הסוללה. בוריס שלי ו שקט, פוקד לירות צרור שני.

בשורת האויב התרחש דבר-מה. השריון נעצר.

לפתע רווח ללב. בקשת רחבה סובב ה-אויב ונסוג על עקביו. "האויב משאיר פס!"

רוחנו מרוממת. אמנם יתכן והיה זה רק פטרול אלים של האויב; אך הדפנו אויב משורייני, מצויד בתותחים.

התקשרות קצרה עם מפקד הגדוד, ואנו חוזרים למוצבינו.

גדוד הרגלים תפס את המשלטים, וגדוד הפשיטה נערכ להמשך התנועה.

עוד רבה המלאכה עד מיגורו המוחלט של האויב.